

másodikra a függöny felgördült. A világitást faggyúgyertyával eszközölték és pedig oly módon, hogy a színpad két oldalán a kulisszákra illesztett tartókban 3—3 szál gyertyát égettek és ezeket a színen szereplő színészek, vagy színésznők kop pantani kellett szerepének elmondása közben és pedig úgy, hogy az illető az újjait megnyálazta és sorba koppantotta a gyertyákat. Nyáron — ha hold sütött — a világitással takarékoskodtak és csak a sötétség beálltával gyújtottak gyertyát. Az 1830-as években már olajlámpákkal világitottak. A színpadot többnyire a vendéglők nagytermében állították fel. A nézőtérén egyszerű szalmaszékek voltak elhelyezve, esetleg az uraságok maguk küldték fel a színházhoz kényelmes székeiket. 1850-ig a színházban a dohányzás is meg volt engedve.

Első magyar-tárgyú előadás Bécsben 1821. febr. 8-án volt a Theater an der Wien-ben, amidőn *Kisfaludy* Károlynak a »Tatárok Magyarországon« c. drámája került színre.

Első magyar tenorista *Pály Elek*, sz. 1796-ban, *Pápán*. 1842-ben ő vitte először Bukarestbe a magyar színészeket, ahol magyarul, némtül, franciául és románul tartott előadást. Egyben ő volt az opera megalapítója hazánkban.

Első magyar történeti dráma a »Comœdia Balassi Menyhárt árultatásáról« c. mű, kiadta *Karády Pál*, temesvári unitárius lelkész. 1569.

Első magyar tragika *Kántorné* volt. Sz. 1794-ben, megh. 1854. febr. 28-án. (L. o.).

Első magyar víg opera »A csel.« Irta: *Bartay András*. Előadták Pesten, 1837-ben, a Nemzeti Színházban.

Első magyarországi forgószínpadot a Népszínház-Vígopera rendezte be, 1907. szept. havában.

Első magyarországi német nyelvű színház megnyílt 1769. okt. 15-én, Sopronban.

Első magyarországi színházegés 1735. aug. 27-én volt Csíksomlyón. (Iskolai színház).

Első magyarországi (német nyelvű) színházi ujság Nagyszebenben jelent meg 1778. ápr. 20-án, »Theatralisches Wochenblatt« címmel.

Első német színész, ki a Nemzeti Színházban vendégszerepelt: *Löwe Lajos* (L. o.).

Első népszínműénekes id. *Lendvay Márton*, valamint ő az első színész, kinek tiszteletére először állított szobrot hálás utókora.

Első népszínműénekesnő De Caux Mimi, sz. 1823. (L. o.).

Első nyilvános főpróba a Nemzeti Színházban 1884. szept. 30-án volt a »Mau-croix gróf« című 3 felvonásos színműből és a »Három kalap« c. vígjátékból. (Addig a főpróbákra csupán a dráma bírálók voltak hivatalosak, azontúl a sajtó képviselőit is meghívták).

Első nyugdíjazott magyar színész Szilágyi Pál Nemzeti Színházi tag volt.

Első operaelőadás a Nemzeti Színházban a »Szevillai borbély« volt, mely 1837. aug. 29-én került színre a következő szereposztásban: *Almaviva*: *Lendvay Márton*; *Bertha*: *Egressy Gáborné*; *Rosina*: *Déryné*, *Figaro*: *Szerdahelyi József*.

Első operaelőadások Magyarországon *Pozsonyban* voltak, tartotta: *Girolamo Bon*, az ottani városi lövészárókban felállított fa-színház olasz bérlője, 1760. táján.

Első operaénekesnők: *Déryné Széppataky Róza*. (L. o.).

Első operett-bemutató *Kolozsvárt* volt, 1859-ben, *Havi Mihály* színigazgatása alatt. Színre került *Offenbach*: »Eljegyzés lámpafénynél« c. műve. (Pesten a Nemzeti Színház 1862-ben a »Fortunio dalá«-t mutatta be az operett-műfajból.)

Első operett-énekesnő, aki a szász-köburgi művészet- és tudomány-éremet el-